

Program för uppföljning av privata utförare

Innehåll

1 Bakgrund

- 1.1 Kommunallagens krav på program
- 1.2 Avgränsning
- 1.3 Definition av privat utförande

2 Mål för verksamheter som utförs av privata utförare

- 2.1 Flens kommuns vision
- 2.2 Övergripande mål och krav vid upphandling

3 Uppföljning och kontroll

- 3.1 Kommunstyrelsens uppföljningsansvar
- 3.2 Riktlinjer för kommunstyrelsens uppföljning
 - 3.2.1 Uppföljningsplan
 - 3.2.2 Former för uppföljning

4 Allmänhetens insyn

5 Övriga kommunala styrdokument av relevans för programmet

1 Bakgrund

1.1 Kommunallagens krav på program

Kommuner får, enligt 10 kapitlet 1 § kommunallagen, lämna över verksamhet, till privata utförare. Gentemot kommuninvånarna är kommunen fortsatt ansvarig, på samma sätt som för verksamhet som bedrivs i egen regi. Om det i lag eller annan författning anges att verksamhet ska bedrivas av en kommunal nämnd får den inte överlämnas. Om verksamheten innefattar myndighetsutövning, får den lämnas över endast om det finns stöd för det i lag.

Enligt 5 kapitel 3 § kommunallagen ska kommunfullmäktige varje mandatperiod anta ett program med mål och riktlinjer för verksamheter som utförs av privata utförare. Syftet med kommunallagens bestämmelse är att förbättra uppföljning och kontroll av privata utförare samt öka allmänhetens insyn i privata utförares verksamhet.

1.2 Programmets omfattning

Detta program omfattar all verksamhet som kommunen (hela kommunkoncernen det vill säga samtliga nämnder och helägda bolag) upphandlar av privata utförare inom alla verksamhetsområden, till exempel köp av vårdplatser inom socialnämndens verksamhet, köp av utbildningsinsatser inom kommunal vuxenutbildning, skolskjuts, grönyteskötsel, snöröjning eller lokalvård, med mera.

Eftersom programmet gäller upphandlad verksamhet kan krav på uppföljning, insyn med mera, endast påverka avtal i upphandlingar som ligger framåt i tiden. Programmet får inte genomslag på gällande avtalsrelationer eftersom villkoren redan är reglerade.

Programmet omfattar inte fristående förskolor och skolor, då sådan verksamhet inte upphandlas utan regleras genom tillståndsgivning.

1.3 Definition av privat utförande

Med privat utförare, enligt 10 kap. 7 § kommunallagen, avses en juridisk person eller en enskild individ som har hand om vården av en kommunal angelägenhet.

En privat utförare är en helt privat aktör utan kommunalt ägande. Det kan exempelvis vara företagsformer som aktiebolag, stiftelser, ekonomiska eller ideella föreningar, enskilda firmor

men också idéburna organisationer och kooperativa föreningar. Däremot avses inte hel- eller

delägda kommunala bolag eller kommunala stiftelser.

En privat aktör blir en privat utförare av en kommunal angelägenhet genom att vinna en offentlig upphandling eller genom att kvalificera sig för att ingå i ett valfrihetssystem enligt lagen om valfrihetssystem (LOV).

Fristående förskolor och skolor är inte privata utförare utan är sina egna huvudmän och omfattas inte av 10 kapitlet 7 § kommunallagen. Fristående skolor upphandlas inte utan regleras genom tillståndsgivning enligt skollagen.

2 Mål för verksamheter som utförs av privata utförare

2.1 Flens kommuns vision

I Flens kommun är det enkelt att bo, verka och leva. Vi som bor i hjärtat av Sörmland är stolta över vår fantastiska natur och våra orters särprägel. Vår kommun är det självklara alternativet för dem som söker det goda livet med bra boende, goda kommunikationer och ett bra näringslivsklimat. Vi har skolor med hög kvalitet.

Vi driver vår egen utveckling i ansvarsfull samverkan med omvärlden. Vi som verkar i Flens kommun tar plats, syns och påverkar utvecklingen i regionen. Vårt arbete gör skillnad! Med varsamhet och eftertanke värnar vi om vårt sjörika sörmländska landskap och tar ansvar för en hållbar utveckling. Vi är det vänligaste och mest gästfria besöksmålet i Sörmland.

I Flens kommun har vi nära till varandra och delar gärna med oss av tillgångar och möjligheter. Tillsammans skapar vi en anda som bygger på öppenhet och omtanke.

Flens kommun – Sörmlands hjärta

Med utgångspunkt i visionen fastställer kommunfullmäktige årligen en strategisk plan som ringar in ett antal strategiska områden med mål och uppdrag för kommunkoncernens bolag och verksamheter att arbeta efter. Kommunfullmäktiges mål gäller för kommunens samtliga verksamheter, även de som utförs av privata utförare på uppdrag av kommunen.

2.2 Övergripande mål och krav vid upphandling

Vid upphandling av kommunala angelägenheter ska kommunfullmäktiges övergripande mål, som bedöms tillämpliga för upphandlingen, framgå av upphandlingsunderlaget och i avtal som tecknas med den privata utföraren.

Övergripande krav som alltid ska ställas vid kommunens upphandlingar framgår av kommunens upphandlingspolicy.

3 Uppföljning och kontroll

3.1 Kommunstyrelsens, nämnders och bolags uppföljningsansvar

När skötseln av en kommunal angelägenhet har lämnats över till en privat utförare genom avtal ska kommunen kontrollera och följa upp verksamheten.

Kommunens uppföljning av privata utförare ska syfta till att:

- Kontrollera att verksamheten bedrivs i enlighet med tillämplig lagstiftning.
- Kontrollera att verksamheten utförs i enlighet med kommunens mål, avtal och upphandlingsunderlag.
- Möjliggöra allmänhetens insyn.

Kommunstyrelsen, nämnder och bolag ansvarar för uppföljning och kontroll inom sina respektive ansvarsområden och svarar för att kontrollen och uppföljningen regleras i de avtal och uppdragsbeskrivningar som tecknas med privata utförare. Avtalen ska innehålla krav på att utföraren ska medverka vid uppföljning av verksamheten genom att exempelvis lämna statistik och verksamhetsmätt till kommunen, lämna statistikuppgifter till nationella register, lämna uppgifter från verksamhetens klagomålshantering eller delta i brukarenkäter som kommunen bestämmer.

Avtalen ska även reglera allmänhetens insyn i verksamheten.

3.2 Riktlinjer för uppföljning

3.2.1 Uppföljningsplan

Kommunstyrelsen, nämnd eller bolag ska, utifrån detta program, årligen utarbeta en uppföljningsplan för när och på vilket sätt avtal och verksamhet ska följas upp.

Planen ska innehålla:

- Vad som ska följas upp, till exempel nyckeltal, mål.
- Vilka former för uppföljning som ska användas.
- Vem som ansvarar för att genomföra uppföljningen och om samverkan kan ske med annan nämnd eller bolag
- Tidsplan.
- Former för återkoppling av resultat.

Uppföljningen av verksamheten ska genomföras på ett ändamålsenligt sätt och resultaten av

genomförd uppföljning dokumenteras och redovisas till kommunstyrelsen, nämnd eller bolag.

3.2.2 Former för uppföljning

Uppföljningen av privata utförares verksamhet behöver anpassas till den verksamhet som bedrivs. Det innebär att kommunstyrelsen, nämnden eller bolaget måste ta ställning till vilken/vilka typer av uppföljning som ska användas, liksom frekvens och omfattning. I de fall där uppföljning och tillsyn är reglerat i lag, styr detta vilka typer av uppföljning som är möjlig.

Nedan följer exempel på former för uppföljning:

- Regelbunden och riktad uppföljning inklusive avtalsuppföljning syftar till att kontrollera att verksamheten arbetar utifrån lagar, regler och avtal.
- Uppföljning av kommunens måldokument syftar till att följa upp om verksamheten bedrivs och utvecklas i linje med fastställda mål.
- Brukaruppföljning/individuppföljning syftar till att följa upp brukarnas upplevelser av den verksamhet som bedrivs och/eller kontrollera att enskild som får någon insats från kommunen får rätt stöd i överensstämmelse med eventuella beslut. Brukarundersökningar kan vara en del av brukaruppföljningen.
- Oanmälda besök syftar till att ge en översiktlig bild av förhållandena i en verksamhet.
- Uppföljning av ekonomisk status syftar till att identifiera utförare som riskerar att vara på ekonomiskt obestånd. Detta ger kommunstyrelsen en möjlighet att ha beredskap för att hantera eventuella förändringar i verksamheten.

Kommunstyrelsen ansvarar särskilt för att säkerställa att all kommunal verksamhet bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer kommunfullmäktige har bestämt, uppföljning görs inom ramen för kommunstyrelsens uppsiktsplikt.

4 Allmänhetens insyn

Kommunstyrelsen, nämnd eller bolag ska i avtal med privata utförare tillförsäkra sig information som gör det möjligt att ge allmänheten insyn i den verksamhet som lämnats över till en privat utförare.

Informationen ska möjliggöra allmänhetens insyn i hur verksamheten utförs.

Privata utförare ska lämna information när kommunen begär det. Utförarens skyldighet att lämna uppgifter begränsas till att omfatta uppgifter som inte strider mot lag eller anses utgöra företagshemligheter enligt lag.

Den information kommunen begär in från utförare ska ha en koppling till upphandlingen och avtalet samt den verksamhet som utförs. Information kan exempelvis begäras in om verksamhetens kvalitet, miljöarbete, personaltäthet, personalens utbildning, integration, jämställdhet, årsredovisning, avvikelser m.m.

5. Övriga kommunala styrdokument av relevans för programmet

- Strategisk plan samt nämndplaner
- Hållbarhetsprogram
- Riktlinjer för god ekonomisk hushållning
- Policy för inköp och upphandling
- Riktlinje för intern kontroll
- Näringslivsstrategi för Flens kommun - Företagandet startar här!

